

Lausunto hallituksen esitys kaavoitus- ja rakentamislainsiksi

Lakiuudistuksesta ovat maakuntien liitot ja kuntaliitto jo antaneet lausumansa. Kuntaliiton kanta on, että esitystä ei tule viedä eteenpäin esitetyltä pohjalta. Toimivaa voimassa olevaa lainsäädäntöä ei tule muuttaa esitetyllä tavalla. Maakuntajohtajat ovat lausuneet, että ehjää ei pidä korjata.

Kuntakentän muutostilanne soteuudistuksen myötä asettaa kovat haasteet näin ison uudistuksen läpiviemiseen samaan aikaan. Pienen kunnan resurssit eivät riitä useiden suurten muutosten toteuttamiseen samaan aikaan.

Lakiuudistuksen tavoitteet hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, rakentamisen laadun parantaminen ja digitalisaation edistäminen ovat kannatettavia. Onko laki paras ratkaisu, vai voidaanko muutokset toteuttaa muilla keinoin.

Kaavoitusta tulee sujuvoittaa. Uudistus ei sujuvoita kaavaprosesseja eikä vähennä byrokratiaa.

Uudistus siirtää kuntien ja maakuntien liittojen toimivaltaa suunnittelusta valtion valvontaan mm. maakuntakaavan oikeusvaikutuksien rajaamisella. ELY -keskuksen roolia ollaan valvontatehtävässä palauttamassa. Tämä on paluu vanhaan menettelyyn, jossa muun muassa poikkeamisluvista päätti valtion viranomainen. Ely -keskuksen valitusoikeutta ei tule laajentaa. Kuntien itsehallintoon kuuluu kaavoitusmonopoli ja rakentamisen ohjaaminen. Sitä valtaa ollaan uudistuksessa siirtämässä valtion viranomaiselle.

Uudistus tuo uusia tai entistä raskaampia menettelyitä, laajempia selvitysvelvoitteita ja merkittävää lisäresursointitarvetta. Nykyinen maankäyttö- ja rakennuslaki mahdollistaa uudistukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen.

Kuntien rakennusvalvonnan työmäärä kasvaa, kun tulee lisää uusia vaatimuksia ja huomattavasti vähemmän kevennyksiä tai joustoelementtejä. Resurssit ovat pienissä kunnissa ohuet, eikä lisää tehtäviä ole mahdollista ottaa ilman lisäresursointia.

Digitalisaatio ja sen täysimääräinen hyödyntäminen tuo lisää tehtäviä kunnalle ja lisää kustannuksia. Digitalisaatio on hyvä renki, mutta huono isäntä. Digitaalisen rakennuslupaprosessin ja rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYTJ) kustannuksia ei voida siirtää kokonaan lupamaksuihin ja jäävät kunnan rahoitettavaksi.

Kansalaisten osallisuutta tulee varmistaa. Kuntien ja kuntayhtymien demokraattiselta pohjalta tapahtuvaa suunnittelua ei tule heikentää ja valtion toimivaltaa alueidenkäytön valvonnassa ei tule lisätä.

Kuntien ja maakuntaliittojen toimivaltaa siirretään valtion taholle valitusoikeuksien myötä. Muutos tuo raskaampia menettelyjä ja lisäresurssien tarve kasvaa.

Nykylainsäädäntö toimii. Nykyisessä laissa ei ole sellaisia muutostarpeita, että se pitäisi tehdä perusteellisen lakiuudistuksen kustannuksella. Valmistelu on vielä keskeneräinen.

Siirtymäaika 5 vuotta päivitettävä kaikki maakuntakaavat. Aika on liian lyhyt, kun ottaa huomioon mahdolliset oikeuskäsittelyt. Uusi laki tuo aina tullessaan soveltamishaasteita, joista poikii oikeuskäsittelyjä.

Kunnanhallitus esittää, että lakiuudistusta ei tule viedä tässä muodossa ja asetustussa määräajassa eteenpäin. Nykyinen laki on toimiva.

Ristijärvellä 29.11.2021

Kunnanhallitus